

CRONICA ACTIVITĂȚII SECȚIEI DE ISTORIE PE ANUL 1982

de Elena ARTIMON

La sfârșitul unui an de muncă, constatăm cu plăcere, că și în 1982 colectivul secției de istorie a obținut rezultate frumoase în ceea ce privește munca de cercetare, depistarea de noi valori muzeistice și de valorificare a patrimoniului existent. Rodul acestei activități a fost concretizat în elaborarea unor studii și articole, organizarea de noi expoziții tematice, precum și participarea la numeroase sesiuni științifice, simpozioane și conferințe.

În continuare voi prezenta pe domenii de activitate cele mai importante realizări obținute în decursul anului 1982.

I CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ

A. Cercetări arheologice și documentare în arhive

LUCIA ANTOHI. Documentare — *Mișcarea muncitorească de pe Valea Trotușului în perioada 1934—1940.*

ELENA ARTIMON. Documentare — *Catalogul monedelor feudale și moderne din colecția muzeului — partea I (sec. XV—XVI).*

ALEXANDRU ARTIMON În anul 1982 a continuat cercetările arheologice, în comuna Tg. Trotuș, jud. Bacău, — în așezarea medievală, cu care prilej s-au dezvelit zidurile unui monument istoric (zona de nord) și s-au cercetat mai multe morminte.

Din analiza datelor stratigrafice și a materialului arheologic descoperit, reiese că această construcție a fost ridicată la sfârșitul secolului al XV-lea și a dăinuit până în secolul al XVIII-lea. Imediat după construirea bisericii, în jurul ei a început să se formeze un cimitir. Cu ocazia cercetărilor s-au dezvelit un număr de 38 morminte din secolele XV—XVII. În unele morminte s-au găsit monede, cercei, inele și nasturi.

VIOREL CĂPITANU În anul 1982 a continuat săpăturile arheologice în satul Răcătău, comuna Horgești, jud. Bacău, în așezarea de tip

„davă“, identificată cu antica Tamasidava. Și în această campanie, prin secțiunile trasate s-a continuat urmărirea sistemului de fortificații și întinderea ariei de locuire geto-dacică în afara acropolei, prilej cu care au fost scoase la iveală bogate urme de cultură materială și spirituală, din secolele I î.e.n. — I e.n.

VASILE FLOREA Documentare — *Dezvoltarea culturii pe teritoriul județului Bacău în sec. XIX (partea a II-a).*

IOAN MITREA : În anul 1982, cercetările arheologice de la Cîrligi, com. Filipești, jud. Bacău, s-au concentrat într-o porțiune de teren situată la est de suprafața săpată în 1981, urmărindu-se, pe de o parte, precizarea limitei de est a locuirii din sec. II—V e.n., pe de altă parte surprinderea și dezvelirea altor complexe de locuire.

Prin cele trei secțiuni săpate în 1982, S₂₁, S₂₂ și S₂₃, însumind o lungime totală de 150 m, a fost cercetată efectiv o suprafață de 225 m², în care au fost descoperite materiale arheologice ce indică extinderea locuirii din sec. II—V e.n., în cea mai mare parte a acestei zone.

Cercetările efectuate în secțiunile S₂₁ și S₂₂ au dus la dezvelirea a două locuințe, care, pe baza analizei materialelor arheologice descoperite în incinta acestora, au fost atribuite nivelului de locuire din sec. IV—V e.n.

NATALIA OPRICĂ Documentare — *Mișcarea muncitorească de la Buhuși în perioada 1918—1945 (partea a II-a).*

B. Lucrări publicate Studii, articole, note, recenzii etc.

LUCIA ANTOHI : *Evoluția mișcării muncitorești din bazinul carbonifer Comănești*, în *Carpica*, XIV, Bacău, 1982, p. 247—260 (în colaborare cu V. Florea).

ELENA ARTIMON

1. *Procopie Strat* — *combatant din primul război mondial*, în *Carpica*, XIV, Bacău, 1982, p. 235—244.

2. *Cronica activității secției de istorie pe anul 1981*, în *Carpica*, XIV, Bacău, 1982, p. 341—346.

ALEXANDRU ARTIMON

1. *Orașul medieval Tg. Trotuș în lumina datelor istorico-arheologice* în *Carpica*, XIV, Bacău, 1982, p. 93—138.

2. M.D. Matei, și E.I. Emandi, *Habitatul medieval rural din valea Moldovei și bazinul Șomuzului Mare (secolele XI—XVII)*, Editura Academiei R. S. România, 1982, recenzie, în *Carpica*, XIV, Bacău, 1982, p. 357—362.

VIOREL CĂPITANU

1. *Un nou lot de denari romani imperiali din tezaurul de la Blăgești, județul Bacău*, în *Carpica*, XIV Bacău, 1982, p. 81—86.
2. *Cercetări arheologice de suprafață pe teritoriul jud. Bacău (II)*, în *Carpica*, XIV, Bacău, 1982, p. 139—158.

VASILE FLOREA

1. *Vasile Pârvan, teoretician al istoriei*, în *Carpica*, XIV, Bacău, 1982, p. 15—22.
2. *Manifestări ale alianței muncitorești-țărănești în timpul marii răscoale din 1907, în jud. Bacău*, în *Carpica*, XIV, Bacău, 1982, p. 227—234.
3. *Evoluția mișcării muncitorești din bazinul carbonifer Comănești*, în *Carpica*, XIV, Bacău, 1982, p. 247—260 (în colaborare cu L. Antohi).
4. Virgil M. Catargiu, *Vasile Pârvan, filosof al istoriei*, Editura Junimea, Iași, 1982, recenzie, în *Carpica*, XIV, Bacău, 1982, p. 363—365.

IOAN MITREA

1. *Necropola carpică de la Dămieniști, jud. Bacău*, în *Carpica*, XIV, Bacău, 1982, p. 65—79.
2. *Al V-lea Simpozion național de tracologie*, în *Carpica*, XIV, Bacău, 1982, p. 315—331.
3. Dan Gh. Teodor, *Romanitatea carpato-dunăreană și Bizanțul în veacurile V—XI e.n.*, Ed. Junimea, Iași, 1981, recenzie, în *Carpica*, XIV, Bacău, 1982, p. 347—350.
4. Victor Spinei, *Moldova în secolele XI—XIV*, Ed. Științifică și enciclopedică, București, 1982, recenzie, în *Carpica*, XIV, Bacău, 1982, p. 351—356.
5. *Unirea — marea operă istorică a poporului român*, în *Steagul Roșu*, Bacău, Anul 36, nr. 7 003, sîmbătă, 24 ianuarie 1982, p. 6.
6. *Continuitatea dacică* (prezentarea lucrării semnate de Ioan Glodariu. Așezări dacice și daco-romane la Slimnic. Contribuții la continuitatea dacilor în Dacia romană, Ed. Academiei, București, 1981), în *Ateneu*, revistă social-culturală, Bacău, nr. 1 (149) martie 1982, p. 13.
7. *Romanitatea carpato-dunăreană și Bizanțul în veacurile V—XI e.n.*, prezentarea lucrării lui Dan Gh. Teodor, apărută la Ed. Junimea, Iași, 1981, în *Scinteia*, Anul LI, Nr. 12402, joi 8 iulie 1982, p. 4.
8. *Continuitatea și cercetarea arheologică microzonală*, în *Ateneu*, revistă social-culturală, Bacău, nr. 3(151) iunie 1982, p. 11.
9. *Vasile Pârvan, erou al datoriei față de cultura poporului său*, în *Steagul Roșu*, Bacău, sîmbătă 25 septembrie 1982, p. 6.
10. *O importantă lucrare monografică* (prezentarea lucrării semnate de Victor Spinei, *Moldova în secolele XI—XIV*, Ed. Junimea, Iași, în *Scinteia*, Anul LI, nr. 12517, 20 noiembrie 1982, p. 4.
11. *Autohtonie și continuitate*, în *Ateneu*, revistă social-culturală, Bacău, nr. 8 (156) noiembrie 1982, p. 2-3.

C. Comunicări științifice :

LUCIA ANTOHI

1. *Aspecte ale cooperativizării agriculturii în jud. Bacău*. Sesiunea științifică „Agricultura județului Bacău — realizări și perspective“ Bacău, 12 martie 1982.

2. *Mișcarea revoluționară a tineretului băcăuan în anii 1919—1947*. Simpozionul științific „60 de ani de la crearea UTC și 25 de ani de la constituirea UASCR“, Bacău, 22 martie 1982.

ELENA ARTIMON

1. *Condițiile social-economice în preajma izbucnirii răscoalei de la 1907. Aspecte locale din jud. Bacău*. Simpozionul științific „75 de ani de la răscoala din 1907 și 20 de ani de la încheierea cooperativizării agriculturii“, Blăgești-Bacău, 5 martie 1982.

2. *Răscoală din 1907 și atitudinea militantă a intelectualității din România*. Sesiunea științifică „Agricultura jud. Bacău, realizări și perspective“, Bacău, 12 martie 1982.

3. *Apariția mișcării revoluționare și democratice de tineret din România*. Simpozionul științific „60 de ani de la crearea UTC și 25 de ani de la constituirea UASCR, Bacău, 22 martie 1982.

4. *Un erou din primul război mondial — P. Strat*. Sesiunea științifică „Județul Botoșani-străvechi pământ românesc, vatră de locuire continuă“, Botoșani, 12-13 noiembrie 1982.

5. *Războiul de independență oglindit în medalistică și tapiserie*. Sesiunea științifică „Permanențe istorice“, Suceava, 15-16 noiembrie 1982.

ALEXANDRU ARTIMON

1. *Moldova în vremea lui Alexandru cel Bun — în lumina descoperirilor arheologice*. Simpozionul științific „550 de ani de la moartea lui Alexandru cel Bun“, Bacău, 18 ianuarie 1982.

2. *Descoperiri arheologice din epoca lui Alexandru cel Bun, pe teritoriul județului Bacău*. Sesiunea științifică „550 de ani de la moartea lui Alexandru cel Bun“, Bacău, 29-30 ianuarie 1982.

3. *Noi descoperiri monetare în județul Bacău — tezaurul din sec. XVIII-XIX de la Somoșca*. Sesiunea științifică „Contribuții numismatice la istoria României“, București, 26-27 februarie 1982.

4. *Așezarea medievală de la Tg. Trotuș în lumina cercetărilor arheologice din 1981*. Sesiunea anuală de rapoarte, Vaslui, 25-28 martie 1982

5. *Epoca lui Ștefan cel Mare în lumina descoperirilor arheologice.* Simpozionul științific „525 de ani de la urcarea lui Ștefan cel Mare pe tronul Moldovei”, Gheorghe Gheorghiu-Dej, 15 aprilie 1982.

6. *Descoperiri de tezaur monetare din secolul XV-XVII în Moldova.* Sesiunea științifică „Județul Botoșani — străvechi pământ românesc, vatră de locuire continuă”, Botoșani, 12-13 noiembrie 1982.

7. *Noi contribuții privind geneza și dezvoltarea orașelor din sud-vestul Moldovei.* Sesiunea științifică „Permanențe istorice”, Suceava, 15-16 noiembrie 1982.

VIOREL CAPITANU

1. *Noi descoperiri arheologice în cetatea dacică de la Răcătău, jud. Bacău.* Sesiunea anuală de rapoarte, Vaslui 25-28 martie 1982.

2. *Contribuții la cunoașterea civilizației dacice din bazinul Siretului mijlociu — cetățuia de la Răcătău.* Colocviu de tracologie, Baia-Mare, 12-14 mai 1982.

3. *Localizarea davelor în opera lui Vasile Pârvan.* „Al V-lea simpozion național de tracologie dedicat nașterii lui V. Pârvan, Bacău, 16-17 octombrie 1982.

4. *Dava de la Răcătău — jud. Bacău.* Simpozionul științific, „Civilizația geto-dacă din perioada clasică”, Huși, 5 noiembrie 1982.

5. *Reprezentări antropomorfe și zoomorfe în așezarea geto-dacică de la Răcătău, jud. Bacău.* Sesiunea științifică „Județul Botoșani—străvechi pământ românesc, vatră de locuire continuă”, Botoșani, 12—13 noiembrie 1982.

6. *Valorificarea materialului arheologic prin expozițiile itinerante de către muzeele județene.* Sesiunea științifică „Județul Botoșani—străvechi pământ românesc, vatră de locuire continuă”, Botoșani, 12-13 noiembrie 1982.

VASILE FLOREA :

1. *Două decenii de la încheierea cooperativizării agriculturii în țara noastră.* Simpozionul științific „75 de ani de la răscoala din 1907 și 20 de ani de la încheierea cooperativizării agriculturii” Bălăgești — Bacău, 5 martie 1982.

2. *1907 — preludiu marii alianțe muncitorești — țărănești. Aspecte ale marilor lupte țărănești din 1907 pe teritoriul județului Bacău.* Sesiunea științifică „Agricultura jud. Bacău — realizări și perspective”, Bacău, 12 martie 1982.

3. *Diplomația lui N. Titulescu — factor important pentru consolidarea păcii în perioada interbelică.* Simpozionul științific „Centenarul nașterii lui N. Titulescu”, Bacău 18. 03. 1982 și Buhuși, 6. 04. 1982.

4. *Domnia lui Ștefan cel Mare — epocă de afirmare a Moldovei.* Simpozionul științific „525 de ani de la urcarea lui Ștefan cel Mare pe tronul Moldovei”, Gheorghe Gheorghiu-Dej, 15 aprilie 1982.

5. *Vasile Pârvan — teoretician al istoriei. „Al V-lea simpozion național de tracologie — dedicat centenarului nașterii lui V. Pârvan“, Bacău, 16-17 octombrie 1982.*

6. *Argumentul lingvistic în opera lui Vasile Pârvan. „Al V-lea simpozion național de tracologie — dedicat centenarului nașterii lui V. Pârvan“, Bacău 16-17 octombrie 1982.*

IOAN MITREA :

1. *Alexandru cel Bun — figură dominantă a primului secol din istoria statului feudal Moldova. Simpozionul științific „550 de ani de la moartea lui Alexandru cel Bun, Bacău, 18 ianuarie 1982.*

2. *Rolul țărănimii în lupta seculară a poporului român pentru unitate, independență și progres social-economic. Simpozionul științific „75 de ani de la răscoala din 1907 și 20 de ani de la încheierea cooperativizării agriculturii“, Blăgești-Bacău 5 martie 1982.*

3. *Concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la rolul cunoașterii istoriei patriei și partidului în procesul de educare patriotică-revoluționară a tinerei generații. Simpozionul științific „60 de ani de la crearea UTC și 25 de ani de la constituirea UASCR“, Bacău, 22 martie 1982.*

4. *Așezarea din sec. III-V e.n. de la Cirligi — Filipești, jud. Bacău. Sesiunea anuală de rapoarte, Vaslui, 25—28 martie 1982.*

5. *Rolul țărănimii în luptele conduse de Ștefan cel Mare pentru apărarea Moldovei, expresie a voinței poporului român de a trăi liber și independent. Simpozionul științific „525 de ani de la urcarea lui Ștefan cel Mare pe tronul Moldovei“, Gheorghe Gheorghiu-Dej, 15 aprilie 1982.*

6. *Necropola carpică de la Dămieniști-Bacău. Sesiunea științifică „Continuitate multimilenară“ — Cluj-Napoca, 27-29 mai 1982.*

7. *Descoperirile geto-dacice (sec. I î.e.n. - sec. I e.n.) de la Florești-Bacău. „Al V-lea simpozion național de tracologie, dedicat centenarului nașterii lui V. Pârvan“, Bacău, 16-17 octombrie 1982.*

8. *Considerații privind continuitatea în epoca etnogenezei românilor în lumina cercetării arheologice microzonale. Sesiunea științifică „Județul Botoșani — străvechi pământ românesc, vatră de locuire continuă“, Botoșani 12-13 noiembrie 1982.*

9. *Creștinismul și romanizarea Moldovei. Sesiunea științifică, „Permanențe istorice“, Suceava, 15-16 noiembrie 1982.*

II. ORGANIZĂRI DE SESIUNI ȘI SIMPOZIOANE ȘTIINȚIFICE

Sărbătorirea unor momente de seamă din istoria poporului nostru a contribuit și în anul 1982 prilejul ca, colectivul secției de istorie să organizeze sau să colaboreze la organizarea de sesiuni și simpozioane științifice cu următoarele teme :

a) Sesiuni

— *Agricultura județului Bacău — realizări și perspective, Bacău, 12 martie 1982.*

— *Al. V-lea simpozion național de trocologie dedicat centenarului nașterii lui Vasile Pârvan, Bacău, 16-17 octombrie 1982.*

b). Simpozioane :

— *550 de ani de la moartea lui Alexandru cel Bun, Bacău, 18 ianuarie 1982.*

— *75 de ani de la răscoala din 1907 și 20 de ani de la încheierea cooperativizării agriculturii, Blăgești-Bacău 5 martie 1982*

— *60 de ani de la crearea UTC și 25 de ani de la constituirea UASCR, Bacău, 22 martie 1982.*

— *Viața și activitatea lui N. Titulescu — Bacău, 18 martie 1982 și Buhuși, 6 aprilie 1982.*

— *525 de ani de la urcarea lui Ștefan cel Mare pe tronul Moldovei, Gheorghe Gheorghiu-Dej, 15 aprilie 1982.*

— *Centenarul nașterii lui Vasile Pîrvan. Bacău, 28 septembrie și Perchiu-Huruiești, 17 octombrie 1982.*

III EXPOZIȚII TEMPORARE

În cinstea mărețelor evenimente din istoria poporului nostru, ce au fost sărbătorite în cursul anului 1982, colectivul secției de istorie a organizat următoarele expoziții tematice :

— *75 de ani de la răscoala din 1907 și 20 de ani de la încheierea cooperativizării agriculturii.*

— *60 de ani de la crearea UTC.*

— *Viața și activitatea lui Vasile Pârvan.*

— *Descoperiri arheologice privind civilizația geto-dacică pe teritoriul jud. Bacău.*

Este necesar să menționăm că, și în cursul anului precedent, muzeografi de la secția de istorie au fost prezenți cu o gamă variată de acțiuni cu caracter științific și cultural-educativ în întreprinderile, instituțiile și școlile din municipiul Bacău, sau celelalte localități urbane ale județului, precum și în mediul rural la școli, cămine culturale sau chiar la locul de muncă al membrilor cooperatori.

Principalele momente privind trecutul glorios de luptă al înaintașilor noștri, sau mărețele realizări obținute de poporul român în anii construcției socialiste, au constituit subiecte ce au atras un numeros public spre locurile unde muzeografi își desfășoară acțiunile cultural-educative.

tive : cluburi muncitorești, cămine culturale, școli, licee, instituții etc. Folosirea materialului audio-vizual (diapozitive și pelicule cinematografice) a dat o notă aparte acțiunilor, contribuind la creșterea numerică a auditoriului, dar totodată determinându-i să-și îndrepte pașii și spre sălile de expoziții. Este cazul să menționăm aici, că de un succes deosebit s-au bucurat manifestările prilejuite de sărbătorirea centenarului nașterii marelui savant și arheolog Vasile Pârvan.

Menționăm de asemenea faptul că, specialiștii secției de istorie au avut prilejul să-și facă cunoscut rezultatul muncii lor de cercetare în cadrul diferitelor sesiuni științifice din Bacău, sau din alte orașe din țară, în presa locală sau centrală, la posturile de radio București și Iași, precum și la centru de radioficare locală.